

Vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. a zástavní právo

Vůči oprávněné osobě, které byla vydána věc podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), nepůsobí zástavní právo, zřízené na věci před jejím vydáním.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně E. S., zastoupené JUDr. Jitkou Eismanovou, advokátkou se sídlem ve Strakonících, Palackého nám. č. 91, proti žalované S., a.s. v likvidaci, zastoupené JUDr. Petrem Voříškem, advokátem se sídlem v Praze 7, Argentinská č. 286/38, o určení, že na nemovitostech nevázne zástavní právo, vedené u Okresního soudu ve Strakonících pod sp. zn. 6 C 222/2006, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. září 2007 č.j. 5 Co 1658/2007-72, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se žalobou podanou dne 1.8.2006 u Okresního soudu ve Strakonících domáhala, aby bylo určeno, že "zástavní práva ve prospěch žalované S. a.s. na základě zástavních smluv uzavřených dne 21.11.1994 pro pohledávku 2.900.000,- Kč, dne 14.12.1994 pro pohledávku 380.000,- Kč a dne 6.2.1995 pro pohledávku 2.500.000,- Kč váznoucí na spoluvlastnickém podílu žalobkyně 3/16 na domě čp. 338 ve S. na stavební parcele č. 426, na stavební parcele č. 426 a pozemkové parcele č. 789/5 zapsaných v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, Katastrální pracoviště Strakonice, na LV č. 5712 pro obec a k.ú. Strakonice ke dni 6.9.1999 zanikla". Žalobu zdůvodnila zejména tím, že "restituentka J. Š." uplatnila u města Strakonice jako povinné osoby nárok na vydání předmětného spoluvlastnického podílu podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Povinná osoba však nemovitosti (včetně spoluvlastnického podílu) prodala kupní smlouvou ze dne 31.10.1994 P. Š.; P. Š. je posléze dal do zástavy ve prospěch Agrobanky Praha a.s., a to zástavními smlouvami ze dne 21.11.1994 pro pohledávku 2.900.000,- Kč, ze dne 14.12.1994 pro pohledávku 380.000,- Kč a ze dne 6.2.1995 pro pohledávku 2.500.000,- Kč. Rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 21.5.1996 sp. zn. 2 C 714/95 byla kupní smlouva ze dne 31.10.1994 pravomocně prohlášena v části týkající se prodeje předmětného spoluvlastnického podílu za neplatnou a pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 7.1.1997 sp. zn. 2 C 714/95 bylo městu Strakonice jako povinné osobě uloženo uzavřít s "restituentkou J. Š." dohodu o vydání spoluvlastnického podílu. Na základě tohoto rozsudku uzavřely povinná a oprávněná osoba dne 23.7.1998 dohodu, ke vkladu vlastnického práva pro "restituentku J. Š." však došlo až dnem 6.9.1999, když bylo pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 18.5.1999 sp. zn. 5 C 276/99 určeno vlastnictví města Strakonice. Žalobkyně, která se stala vlastníkem předmětného spoluvlastnického podílu děděním, požaduje vůči žalovanému, který nabyl pohledávky zajištěné spornými zástavními právy, určení zániku těchto zástavních práv s odůvodněním, že spoluvlastnický podíl byl zastaven bez souhlasu v té době "skutečného vlastníka" (města Strakonice), že město Strakonice prodalo (neplatně) spoluvlastnický podíl v rozporu se zákonem č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) a že podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) byla povinná osoba při vydání spoluvlastnického podílu povinna zástavním právem zajištěný závazek "vypořádat nebo jinak zajistit".

Okresní soud ve Strakonicih rozsudkem ze dne 2.10.2006 č.j. 6 C 222/2006-23 žalobu zamítl a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 15.107,- Kč k rukám advokáta JUDr. Petra Voříška. Dospěl k závěru, že žalobkyně nemá na požadovaném určení naléhavý právní zájem, neboť podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) zástavní práva nezanikají; správně se žalobkyně měla podle názoru soudu prvního stupně jako "oprávněná osoba, resp. právní nástupkyně oprávněné osoby na povinné osobě - městu Strakonice" domáhat splnění povinnosti zástavním právem zajištěný závazek "vypořádat nebo jinak zajistit".

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Českých Budějovicích - poté, co žalobkyně s jeho souhlasem změnila žalobu tak, že se domáhala určení, že na jejím spoluvlastnickém podílu nevážnou sporná zástavní práva - usnesením ze dne 14.3.2007 č.j. 5 Co 2938/2006-41 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vyslovil názor, že žalobkyně má na požadovaném určení ve smyslu ustanovení § 80 písm.c) o.s.ř. naléhavý právní zájem a že nemůže dojít "k výmazu zástavního práva na základě rozhodnutí" o žalobě, kterou by se domáhala proti povinné osobě splnění povinností podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů).

Okresní soud ve Strakonicih poté rozsudkem ze dne 28.5.2007 č.j. 6 C 222/2007-50 (správně 6 C 222/2006-50) určil, že "zástavní práva ve prospěch žalované S. a.s. na základě zástavních smluv uzavřených dne 21.11.1994 pro pohledávku 2.900.000,- Kč, dne 14.12.1994 pro pohledávku 380.000,- Kč a dne 6.2.1995 pro pohledávku 2.500.000,- Kč vázoucí na spoluvlastnickém podílu žalobkyně 3/16 na domě čp. 338 ve Strakonicih I. na stavební parcele č. 426, na stavební parcele č. 426 a pozemkové parcele č. 789/5 zapsaných v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, Katastrální pracoviště Strakonice, na LV č. 5712 pro obec a k.ú. Strakonice nevážnou", a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 44.685,- Kč k rukám advokátky JUDr. Jitky Eismanové. Poté, co dovodil, že žalobkyně má na požadovaném určení naléhavý právní zájem, dospěl nejprve k závěru, že zástavní práva mohla - protože zástavce P. Š. se nikdy nestal vlastníkem předmětného spoluvlastnického podílu, když "nadále k němu trvalo vlastnictví města Strakonice" - vzniknout ve smyslu ustanovení § 151d odst. 1 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000, jen kdyby zástavní věřitel odevzdaný podíl přijal v dobré víře, že zástavce byl oprávněn ho zastavit. Zástavní práva však nemohou na předmětném spoluvlastnickém podílu váznout, neboť s ohledem na ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) mohl být spoluvlastnický podíl vydán restituentce "jen bez zástavních práv vázoucích na nemovitosti". Ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) je totiž třeba vykládat "v souladu s principem celého zákona č. [87/1991](#) Sb., kterým je zmírnění křivd vzniklých nynějším restituentům tím způsobem, že jim byly dle tohoto zákona vydávány zpět věci, jichž tito nebo jejich předchůdci byli původními vlastníky", když "účelem tohoto zákona pak jistě bylo to, aby navrácení práv k těmto věcem nezatěžovalo tyto oprávněné osoby".

K odvolání žalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 5.9.2007 č.j. 5 Co 1658/2007-72 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl; současně rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 71.494,- Kč k rukám advokáta JUDr. Petra Voříška. Na základě skutkových zjištění soudu prvního stupně dospěl k názoru, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) je "třeba vykládat jinak". Není v něm totiž "obsažen žádný z důvodů zániku zástavního práva tak, jak jsou obsaženy v ustanovení § 170 odst. 1 občanského zákoníku"; nesplní-li povinná osoba "zajištěný závazek vypořádat nebo jinak zajistit", má zástavní věřitel "stále právo se ze zástavy uspokojit, byť by se jednalo o zástavu vázoucí na majetku restituenta". Podle odvolacího soudu kdyby restituentovi "po prodeji zástavy vznikla škoda", mohl by požadovat její náhradu po povinné osobě, která "svoji povinnost, uloženou zákonem o mimosoudních rehabilitacích, nesplnila".

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Odvolací soud podle jejího

názoru náležitě neuvážil, že zástavnímu věřiteli by jednak zůstal zachován nárok ze zástavního práva proti restituentovi, jednak měl nárok vůči povinné osobě podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), což "nemá v tomto ustanovení restitučního zákona oporu", a že prodejem zástavy by žalobkyni nemohla vzniknout škoda, kterou by jí povinná osoba měla povinnost nahradit. Žalobkyně současně dovozuje, že smyslem ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) "není zánik zástavního práva se všemi jeho důsledky", ale že "korespondující povinnosti po vydání věci zůstávají zachovány povinné osobě jako původnímu zástavci"; oprávněná osoba "tyto povinnosti po vydání věci nepřebírá". Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30.6.2009 (dále jen "o.s.ř."), neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1.7.2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. a že dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř., přezkoumal rozsudek odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.).

Z hlediska skutkového stavu (správnost skutkových zjištění soudů dovolatelka nezpochybňuje) bylo v projednávané věci zjištěno, že podle kupní smlouvy ze dne 31.10.1994 koupil P. Š. od J. S. ideální 5/8 a od města Strakonice ideální 3/8 nemovitostí označených jako "dům čp. 338 ve Strakonících se stav. parc. č. 426 o výměře 255 m² a přilehlé ostatní plochy parc. č. 789/5 o výměře 1.495 m²". K zajištění pohledávky Agrobanky, a.s. z úvěru dal P. Š. koupené nemovitosti do zástavy, a to zástavními smlouvami ze dne 21.11.1994 pro pohledávku 2.900.000,- Kč, ze dne 14.12.1994 pro pohledávku 380.000,- Kč a ze dne 6.2.1995 pro pohledávku 2.500.000,- Kč. Poté, co nabyl účinnosti nález Ústavního soudu ČR č. [164/1994](#) Sb., J. Š. vyzvala město Strakonice jako povinnou osobu k vydání ideálních 3/16 uvedených nemovitostí (výzva byla povinné osobě doručena dne 27.2.1995); povinná osoba výzvě nevyhověla, na návrh J. Š. bylo rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 21.5.1996 č.j. 2 C 714/95-32, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11.10.1996 č.j. 5 Co 1672/96-46, určena neplatnost kupní smlouvy ze dne 31.10.1994 v části, v níž město Strakonice převedlo na P. Š. ideální 3/16 uvedených nemovitostí, a rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 7.1.1997 č.j. 2 C 714/95-65 bylo městu Strakonice podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) uloženo, aby uzavřelo s J. Š. dohodu o vydání tohoto spoluvlastnického podílu. Na základě posléze uvedeného rozsudku byla mezi J. Š. a městem Strakonice dne 18.5.1998 uzavřena dohoda o vydání předmětného spoluvlastnického podílu, býv. Katastrální úřad ve Strakonících svým rozhodnutím ze dne 12.11.1998 sp. zn. V6-1679/98 návrh na vklad vlastnického práva pro J. Š. zamítl s odůvodněním, že "v katastru nemovitostí je zapsán jako vlastník nemovitostí P. Š." a že "vyslovení neplatnosti kupní smlouvy nemění zápis vlastnického práva". Ke vkladu spoluvlastnického práva pro J. Š. došlo až poté, co bylo rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 18.5.1999 č.j. 5 C 276/99-9 určeno, že "vlastníkem" předmětného spoluvlastnického podílu je město Strakonice. Žalobkyně se stala "vlastníkem" předmětného spoluvlastnického podílu na základě usnesení Okresního soudu ve Strakonících ze dne 19.7.2004 č.j. 15 D 328/2004-53 o potvrzení nabytí dědictví.

Za tohoto stavu věci bylo pro rozhodnutí sporu mimo jiné významné, zda působí vůči oprávněné osobě, které byla věc vydána podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), zástavní právo, zřízené ještě v době před vydáním věci. Při řešení této právní otázky vyslovil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25.6.2009 sp. zn. 29 Cdo 229/2007 názor, že zástavní právo zatěžuje věc i poté, co byla vydána oprávněné osobě podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Z ustanovení § 10 odst.3 tohoto zákona dovodil, že "mohou nastat situace, kdy oprávněná osoba

převezme věc zatíženou platně zřízeným (a po vydání věci dále existujícím) zástavním právem"; právní postavení zástavního věřitele, který "se neúčastní procesu vydání věci", nemůže být změnou vlastníka dotčeno a závazek obsažený v tomto ustanovení může být určen jen osobě oprávněné. Nesplní-li povinná osoba "povinnost předjímanou v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), nelze zástavnímu věřiteli odeprít uspokojení ze zástavy ani pro rozpor s dobrými mravy". Přičítat porušení povinnosti plynoucí z ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) "pro povinnou osobu k tíži zástavního věřitele by ve skutečnosti znamenalo činit zástavního věřitele bez opory v zákoně (a proti výslovnému textu zákona) odpovědným za splnění této povinnosti vedle (nebo na místě) povinné osoby", což "nadto popírá princip ochrany práv nabytých v dobré víře". Soudní oddělení (senát) 21 Cdo, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu ČR dovolání v této věci projednat a rozhodnout o něm, dospěl při posouzení uvedené právní otázky k jinému názoru. Dovolání proti rozsudku odvolacího soudu proto přísluší projednat a rozhodnout o něm ve smyslu ustanovení § 20 odst.1 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR. Velký senát dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Zástavní právo je definováno jako právní institut, který slouží k zajištění pohledávky (včetně jejího příslušenství) pro případ, že dluh (závazek), který odpovídá zajištěné pohledávce, nebude řádně a včas splněn nebo nezanikne jiným způsobem, a to tím, že poskytuje zástavnímu věřiteli právo (nárok) domáhat se uspokojení ze zástavy. Jedním z titulů nabytí zástavního práva je smlouva (zástavní smlouva).

Vznikne-li zástavní právo, působí vždy proti tomu, kdo je (byl) v době zřízení zástavního práva vlastníkem (majitelem) zástavy (zástavním dlužníkem). Proti jiné osobě působí zástavní právo jen tehdy, stanoví-li to zákon, popř. za podmínek v zákoně stanovených; podle právní úpravy účinné od 1.5.1990 do 31.12.1991 zástavní právo působilo vůči tomu, kdo "smluvně převzal" zástavu (věc, na které vázne zástavní právo), přičemž "smluvní nabyvatel" byl "váznal vedle původního dlužníka za pohledávku, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno, a o které při uzavření smlouvy věděl nebo musel vědět", a to do výše ceny nabytého majetku (srov. § 129c odst. 3 hospodářského zákoníku), podle právní úpravy účinné od 1.1.1992 do 31.12.2000 zástavní právo působilo proti tomu, kdo "smluvně převzal" zástavu (věc, na které vázne zástavní právo), jestliže "při uzavření smlouvy nabyvatel o zástavním právu věděl nebo vědět musel", přičemž nabyvatel "odpovídá takto do výše ceny nabyté věci" (srov. § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000) a podle právní úpravy účinné od 1.1.2001 zástavní právo působí proti "každému pozdějšímu vlastníku" zástavy (srov. § 164 občanského zákoníku ve znění účinném od 1.1. do 31.12.2001 a § 164 odst. 1 občanského zákoníku ve znění účinném od 1.1.2002).

Zástavní právo zanikne v případech stanovených v zákoně; podle právní úpravy účinné od 1.5.1990 do 31.12.1991 zástavní právo zanikalo zejména z důvodů uvedených v ustanovení § 129h hospodářského zákoníku, podle právní úpravy účinné od 1.1.1992 do 31.12.2000 především v případech uvedených v ustanovení § 151g občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000 a podle právní úpravy účinné od 1.1.2001 obzvláště z důvodů uvedených v ustanovení § 170 občanského zákoníku ve znění účinném od 1.1.2001.

Z uvedeného mimo jiné vyplývá, že musí být důsledně rozlišováno mezi tím, zda zástavní právo působí proti (vůči) vlastníku zástavy na straně jedné, a mezi zánikem zástavního práva na straně druhé. Ze vztahu obou institutů současně vyplývá, že proti (vůči) vlastníku zástavy může působit zástavní právo, jen jestliže (dosud) nezaniklo, a že z důvodů uvedených v zákoně může zástavní právo zaniknout, jen jestliže působí vůči vlastníku zástavy.

V projednávané věci soudy dovodily, že na předmětných nemovitostech (včetně spoluvlastnického

podílu posléze vydaného "restituentce J. Š.") vznikla (mohla vzniknout) zástavní práva (na základě zástavních smluv ze dne 21.11.1994, ze dne 14.12.1994 a ze dne 6.2.1995) v době, kdy - jak určil pravomocný rozsudek Okresního soudu ve Strakonících ze dne 18.5.1999 č.j. 5 C 276/99-9 - "vlastníkem" předmětného spoluvlastnického podílu bylo město Strakonice. Při řešení otázky, zda na předmětném spoluvlastnickém podílu váznou uvedené zástavní práva i poté, co byl - na základě rozsudku Okresního soudu ve Strakonících ze dne 7.1.1997 č.j. 2 C 714/95-65 a dohody o vydání věci ze dne 18.5.1998, podle níž bylo vloženo spoluvlastnické právo do katastru nemovitostí dnem 6.9.1999 - vydán "restituentce J. Š.", odvolací soud zkoumal, zda nastal některý z důvodů zániku zástavního práva obsažený v ustanovení § 170 odst. 1 občanského zákoníku (správně v ustanovení § 151g občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000, neboť ustanovení § 170 občanského zákoníku upravuje zánik zástavního práva až s účinností ode dne 1.1.2001). Uvedený postup odvolacího soudu byl chybný; pro vyřešení této otázky totiž - jak vyplývá z výše uvedeného - nebylo významné, jestli nastal některý z důvodů zániku zástavního práva, ale výlučně závěr o tom, zda zástavní právo působilo či nepůsobilo vůči "restituentce J. Š." jako osobě, která nabyla po zřízení zástavního práva do "vlastnictví" předmětný ("zatížený") spoluvlastnický podíl.

Protože podle právní úpravy účinné v době, kdy předmětný spoluvlastnický podíl nabyla J. Š., působilo proti (vůči) nabyvateli zástavní právo, jen jestliže smluvně převzal zástavu a jestliže při uzavření smlouvy o zástavním právu věděl nebo vědět musel (§ 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000), mohla zástavní práva zřízená podle zástavních smluv ze dne 21.11.1994, ze dne 14.12.1994 a ze dne 6.2.1995 proti ní působit pouze v případě, kdyby vydání věci podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) oprávněné osobě představovalo z pohledu ustanovení § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000 "smluvní převzetí" zástavy (věci, na níž vázne zástavní právo).

Smysl právní úpravy obsažené v zákoně č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) mimo jiné spočívá - jak vyplývá zejména z ustanovení § 1 tohoto zákona - ve zmírnění následků některých majetkových a jiných křivd vzniklých občanskoprávními a pracovněprávními úkony a správními akty, učiněnými v období od 25.2.1948 do 1.1.1990 v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech. I když vydávání věcí oprávněným osobám podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) spočívá na smluvním principu (k vydání věci dochází zásadně dohodou uzavřenou mezi oprávněnou a povinnou osobou), neprojevuje se při něm autonomie vůle smluvních stran v nabytí věci; dohoda o vydání věci je jen výsledkem toho, že oprávněná osoba má (za stanovených podmínek) právo (nárok) požadovat navrácení (určitého) majetku a že povinná osoba má právní povinnost (určitý) majetek (za stanovených podmínek) oprávněné osobě vydat (odevzdat), a nikoliv projevem autonomní vůle smluvních stran. Došlo-li k vydání věci podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) dohodou nebo rozhodnutím soudu, byl tím uspokojen tzv. restituční nárok oprávněné osoby, spočívající v navrácení věci do jejího vlastnictví v případech a za podmínek stanovených v zákoně. Představuje-li tedy podle ustálené judikatury soudů "restituce obnovení původního právního stavu" v případech a za podmínek stanovených zákonem, nelze spatřovat ve vydání věci oprávněné osobě - ať dohodou nebo soudním rozhodnutím - za smluvní převzetí věci ve smyslu ustanovení § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2000.

Z hlediska uvedeného názoru je třeba pohlížet na právní úpravu uvedenou v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Uvádí-li se v něm (již ode dne účinnosti zákona č. [87/1991](#) Sb., neboť - navzdory četným novelizacím tohoto zákona - dosud nebylo změněno), že, "pokud vázlo na věci v době jejího vydání zástavní právo a věc se vydá, je povinná osoba povinna závazek vypořádat nebo jinak zajistit", nejedná se nepochybně ani o vymezení možného důvodu

zániku zástavního práva, ani o možnost uspokojení zástavního věřitele z vydané věci (zástavy), ale o projev toho, že zástavní právo po vydání věci nepůsobilo proti oprávněné osobě (oprávněná osoba nebyla vázána vedle původního dlužníka pro pohledávku, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno - srov. v době přijetí zákona č. [87/1991](#) Sb. účinné ustanovení § 129c odst. 3 hospodářského zákoníku), a že proto bylo povinností povinné osoby - v zájmu toho, aby zástavní věřitel vydáním věci neutrpěl bezdůvodně újmu na svých právech (na zajištění své pohledávky) - závazek (dluh odpovídající zajištěné pohledávce) "vypořádat nebo jinak zajistit". Názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25.6.2009 sp. zn. 29 Cdo 229/2007, podle něhož povinnost uložená v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) nemá vliv na uspokojení zajištěné pohledávky z vydané věci, tedy nemá oporu v zákoně.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší soud ČR k závěru, že vůči oprávněné osobě, které byla vydána věc podle zákona č. [87/1991](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), nepůsobí zástavní právo, zřízené na věci před jejím vydáním.

Protože rozsudek odvolacího soudu není správný, Nejvyšší soud České republiky jej podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst. 3 věty první o.s.ř. vrátil Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)